

**Program działania Gminnej Biblioteki Publicznej
w Klembowie na lata 2023 – 2028**

opracowała
Agnieszka Nowicka

Program działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie na najbliższe 5 lat, został sporządzony na podst. art. 15 ust. 5. Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Nie jest on zamkniętym katalogiem działań, które należy bezwzględnie zrealizować. Stanowi jedynie plan, kierunek, w którym – moim zdaniem – powinna zmierzać biblioteka, który będzie na bieżąco dostosowywany do zmieniającej się sytuacji biblioteki (przeprowadzki, pozyskane dotacje i darowizny, nawiązanie współpracy z innymi podmiotami, nowe pomysły) i do oczekiwań odbiorców oraz który będzie uaktualniany w corocznych planach działania, przedkładanych Wójtowi Gminy Klembów.

Misja

Gminna Biblioteka Publiczna w Klembowie jest samodzielną instytucją kultury, działającą w gminie Klembów od wielu lat. Jej misją jest dążenie do najwyższego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług, które podzieliłabym na cztery grupy.

Pierwszą jest działalność podstawowa, czyli gromadzenie, opracowywanie i udostępnienie księgozbioru oraz propagowanie książek i czytelnictwa we wszelkiej formie, jak np. organizowane w klembowskiej bibliotece spotkania z autorami książek, animatorami z wydawnictw czy wyzwań czytelniczych, w postaci chociażby „Literackiego BINGO” „rozgrywanego” przez czytelników we wrześniu i październiku tego roku.

Drugim obszarem jest działalność kulturalna. Należy do niej organizacja wydarzeń promujących szeroko pojętą kulturę. W klembowskiej bibliotece zapraszaliśmy kilkakrotnie profesjonalne teatry dziecięce w czasie ferii i wakacji, zaprosiliśmy seniorów do teatrów i kina w projektach „Biblioteka dla Seniora” i „Książka dla Juniora, bilet dla Seniora”, organizowaliśmy konkursy plastyczne („Nasza Niepodległa”, „Portret Mikołaja Kopernika”), kopiowaliśmy dzieła największych mistrzów malarstwa światowego.

Trzecim rodzajem działalności jest edukacja. W tym obszarze prowadzone są kursy i warsztaty tematyczne. Na przestrzeni ostatnich lat w klembowskiej bibliotece odbywały się zajęcia dla dzieci i młodzieży z historii sztuki („Poznaj bliżej Mona Lisę”, „Sztuka malowan(i)a na kamieniach”), przyrody („Przygoda z przyrodą”), geografii („Palcem po mapie”), kosmosu („Kosmiczna noc bibliotek”), kilkanaście kursów z nauki szycia na maszynie dla dorosłych w ramach warsztatów „Uszyte na miarę” oraz spotkania tematyczne z dietetyczką czy farmaceutkami w projekcie „Biblioteka dla Seniora”.

Czwartym obszarem jest tzw. działalność pozostała. Jej zakres jest najszerszy i najtrudniejszy do sprecyzowania. Mowa tu o bibliotece jako miejscu, w którym można się nieformalnie spotkać, w której są organizowane wydarzenia czy aktywności z myślą i na rzecz lokalnej społeczności. Należą do nich np. rejestracja potencjalnych dawców szpiku w bibliotece, wymiana ubrań

z okazji Dnia Kobiet, wystawianie teł fotograficznych przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy, organizacja „Szlachetnej Paczki” czy kiermaszu toreb uszytych w bibliotece na rzecz bezdomnych zwierząt przebywających w schronisku.

Działania we wszystkich czterech wymienionych obszarach wykonywane są w klembowskiej bibliotece z pasją i zaangażowaniem. Pomimo tego, że zespół biblioteki złożony jest z zaledwie trzech osób, każdego roku podejmuje się organizacji coraz to nowych pomysłów i projektów. Cieszą się one uznaniem nie tylko ze strony mieszkańców, ale również środowiska bibliotecznego i innych podmiotów, promujących szeroko pojętą kulturę, co przekłada się na zdobywane przez nią nagrody i wyróżnienia, jak np. wygrana w I Wołomińskiej Gieldzie Projektów Edukacji Kulturalnej, zorganizowanej przez Marecki Ośrodek Kultury, Mazowiecki Instytut Kultury oraz Powiat Wołomiński w 2018 roku, przyznana nam w tym roku przez Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy Bibliotekę Główną Województwa Mazowieckiego niezwykle prestiżowa nagroda im. Kierbedziów w kategorii „Działalność biblioteczna”.

Realizacja wielu z tych pomysłów nie byłaby możliwa, gdyby nie środki zewnętrzne, które biblioteka aktywnie pozyskuje. W ciągu ostatnich sześciu lat biblioteka otrzymała kilkanaście dotacji i darowizn m.in. z MKiDN w programach „Partnerstwo dla książki” i „Promocja czytelnictwa”, Narodowego Centrum Kultury w programie „Kultura – Interwencje”, Fundacji PZU, Fundacji PKO BP, Fundacji Orlen Dar Serca, Fundacji BGK, Fundacji LOTTO, Nadleśnictwa Drewnica, Fundacji PERN „Przyjaźń”, Lokalnej Grupy Działania „Równina Wołomińska”, Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, lokalnych przedsiębiorców. Za sprawą regularnie pisanych wniosków i otrzymywanych pieniędzy, w bibliotece pojawiły się atrakcyjne wydarzenia, znani goście – autorzy, animatorzy, edukatorzy, sprzęty i materiały (maszyny do szycia, flipchart, tablica magnetyczna, sztalugi) i to, co w bibliotece najcenniejsze – książki.

Dzięki projektom takim, jak „Warto czytać”, „Książka dla Juniora, bilet dla Seniora”, „Biblioteczka apteczka”, „Czas na rodzinne czytanie” czy tegoroczna wygrana w konkursie „Książka paliwem dla wyobraźni”, przez ostatnie sześć lat biblioteka uzupełniła i wzbogaciła swój księgozbiór w najlepsze dostępne na rynku księgarskim nowości dla wszystkich grup czytelników, książki dla osób ze specjalnymi potrzebami (audiobooki i książki z serii Duże Litery), książki popularnonaukowe, związane z tematami projektów i prowadzonymi zajęciami. Najbardziej zaopiekowane w klembowskiej bibliotece są jednak dzieci, które stanowią najlichnieszą grupę wśród naszych czytelników. To dla nich najchętniej piszemy projekty i to w książki dziecięce – pięknie wydane, mądre, z wartościowym przekazem, biblioteka inwestuje najwięcej środków. Dlatego m.in. dzięki tak bogato wyposażonemu księgozbiorowi dziecięcemu, biblioteka otrzymała dwukrotnie wyróżnienie w I i II edycji akcji „Biblioteka przyjazna dzieciom” w 2022 i 2023 roku.

Wizja

W 2024 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Klembowie zyska nowe oblicze w postaci nowego budynku godnego miana „biblioteki XXI wieku”: nowoczesnego, atrakcyjnego, przestrzennego, dostępnego, pozbawionego barier architektonicznych, o maksymalnym komforcie wewnątrz i minimalnych kosztach eksploatacji, dzięki zastosowanym rozwiązaniom ekologicznym. Dzięki tej realizacji gmina Klembów i jej mieszkańcy zyskają nie tylko nową, piękną bibliotekę, rozumianą jako magazyn książek, ale również wielofunkcyjną, chętnie odwiedzaną przestrzeń publiczną, centrum wiedzy i informacji, miejsce spędzania wolnego czasu, zabawy i rozwoju, aktywności i integracji lokalnej, przyciągającą różne grupy użytkowników.

Nowy budynek to dla instytucji postęp i rozwój, a dla kadry zobowiązanie i motywacja do działania na jeszcze wyższym poziomie, wykraczającym poza krąg dotychczasowych aktywności. Należy wykorzystać zainteresowanie nową siedzibą nie tylko ze strony użytkowników, ale również lokalnych stowarzyszeń czy kół, które widzą w bibliotece partnera do wspólnych projektów.

Zmiana będzie dotyczyła również filii w Woli Rasztowskiej. W drugiej połowie 2025 roku (lub w 2026 roku) filia ma szansę na zmianę siedziby do zabytkowego pałacu w Woli Rasztowskiej, po wybudowaniu nowego obiektu i przeniesieniu do niego funkcjonującej dziś w pałacu szkoły podstawowej. Dzięki nowemu lokalowi biblioteka zyska przede wszystkim przestrzeń, która sprawi, że poza wypożyczeniem książek, będzie można w niej realizować również inne przedsięwzięcia, przez co stanie się ona miejscem bardziej popularnym i chętniej odwiedzanym.

Mając na uwadze dobry wizerunek Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie oraz uznanie, jakim się cieszy, niniejszy program zakłada kontynuację dotychczasowych działań i sukcesywny rozwój w nowych siedzibach. Moim głównym celem jest dążenie do tego, aby klembowska biblioteka – tak, jak teraz – była dostrzegana, rozpoznawana i ceniona. Chciałabym, aby była postrzegana jako centrum społeczności lokalnej, miejsce dostępne i przyjazne, które stale się zmienia, reagując na potrzeby mieszkańców i otoczenia i aby w swoich nowych siedzibach zyskiwała na aktywności i kreatywności, dążąc do budowania sieci współpracy i partnerstwa z ludźmi i instytucjami działającymi wokół niej.

Cele

Cel 1 – Kontynuacja dotychczasowych działań.

Jak napisałam wcześniej, dotychczasowy styl zarządzania biblioteką sprawdził się. Cieszy się ona uznaniem czytelników i użytkowników biblioteki, środowiska bibliotecznego i innych

podmiotów promujących szeroko pojętą kulturę. Dlatego chciałabym kontynuować dotychczasowe działania, gromadząc w bibliotece najlepsze na rynku księgarskim nowości książkowe i dostarczając użytkownikom biblioteki wysokiej jakości usługi, odpowiadające na ich potrzeby i wymagania.

Cel 2 – Budowa marki i stworzenie logo.

Oddanie do użytku mieszkańców nowej biblioteki w Klembowie to nowy rozdział w jej działalności i najlepszy moment, aby stworzyć logo biblioteki, które będzie służyło kreowaniu pozytywnego wizerunku instytucji. Dobrym pomysłem wydaje się ogłoszenie otwartego konkursu na zaprojektowanie grafiki. Z uwagi na fakt, że Gmina Klembów posiada charakterystyczny herb w zielono-żółtej kolorystyce, byłoby pożądane, aby znaki rozpoznawcze biblioteki korespondowały z nią, a jednocześnie były proste, nowoczesne i czytelne.

Cel 3 – Przeprowadzenie ankiety dotyczącej biblioteki wśród mieszkańców gminy Klembów.

Podobnie jak w przypadku logo, oddanie do użytku mieszkańców nowej biblioteki w Klembowie to dobry czas na stworzenie oferty programowej w oparciu o diagnozę potrzeb kulturalnych mieszkańców, np. w postaci ankiety, która pozwoli na poznanie ich oczekiwań względem instytucji. Uczestnicy badania będą mieli możliwość – wspólnie z pracownikami biblioteki – zaplanować kolejne przedsięwzięcia, które w przyszłości będą w bibliotece realizowane oraz wypowiedzieć się na temat zmian, jakie chcieliby wprowadzić w jej działalności.

Wyjście naprzeciw oczekiwaniom użytkowników biblioteki i innym zainteresowanym, ma na celu zbudowanie trwałej relacji, która przyczyni się do wprowadzenia pozytywnych zmian w placówce i – być może – pozyskania nowych użytkowników.

Cel 4 – Rozwijanie współpracy z GOK-iem i innymi organizacjami, stowarzyszeniami, kołami, szkołami, na zasadzie „otwartych drzwi”.

Biblioteka okazjonalnie współpracuje z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy Klembów: z GOK-iem, z którym zorganizowała jedną z wyprzedaży garażowych, ze stowarzyszeniem „Quercus” z Ostrówka, z którym wspólnie uczyliśmy szyć na maszynie i stowarzyszeniem „Przyszłość Roszczepu”, z którym piekliśmy ciastka. Nowa biblioteka da nam nowe możliwości i wydaje się być znakomitą miejscem spotkań w odpowiedzi na niedostatek miejsc, w których można niezobowiązująco się spotkać i porozmawiać, nie tylko przy okazji imprez artystycznych, ale każdego dnia.

Działanie to odpowiada na potrzeby społeczności lokalnej, np. nowo utworzonego Koła Gospodyń Wiejskich „Dębowie wianki” w Ostrówku, które nie posiada swojej siedziby. Koło od

samego początku istnienia wykazuje się skutecznością w pisaniu wniosków i pozyskiwaniu środków zewnętrznych i chęcią organizacji, a jego członkiniami są czytelniczki klembowskiej biblioteki, chętnie uczestniczące w przedsięwzięciach przez nią organizowanych. Panie są zresztą częstymi gośćmi biblioteki przy okazji spotkań w sąsiadującym z nią Klubie Integracji Społecznej. Współpraca z nim wydaje się więc czymś oczywistym i przynoszącym korzyść obu podmiotom.

Rozwój współpracy z lokalnymi instytucjami ma na celu wykorzystanie potencjału miejsca – nowego budynku, rozszerzenie oferty kulturalnej (warsztatowej, edukacyjnej) dla mieszkańców gminy Klembów oraz wprowadzenie nowych pomysłów i aktywności w przestrzeni biblioteki. Pozwala również na aktywizację nowych osób w działania kulturalne.

Cel 5 – Promowanie lokalnych twórców.

Biblioteka to znakomite miejsce do aktywizacji lokalnych twórców i ludzi pasji z terenu gminy Klembów, poprzez udostępnienie im przestrzeni biblioteki do prezentacji, reklamy swoich talentów, zainteresowań i hobby. Podobnie jak w przypadku celu dotyczącego współpracy z instytucjami, takie podejście pozwoli na budowanie wizerunku biblioteki jako instytucji dialogu, otwartej na współpracę, zyskać nowych użytkowników i partnerów do dalszych inicjatyw społeczno-kulturalnych, integrujących społeczność lokalną oraz wdrożyć nowe działania i usługi w ofercie biblioteki.

Poza tym w nowych obiektach biblioteka w końcu będzie miała przestrzeń do organizacji wystaw prac, co pozwoli uatrakcyjnić przestrzeń biblioteczną innymi formami artystycznymi niż książki – obrazami, fotografiami, rękodziełem, rysunkiem, grafiką, plakatem.

Cel 6 – Jeszcze aktywniejsze pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Jak napisałam wcześniej, udział w najróżniejszych programach, konkursach, kampaniach ogłaszanych przez organizacje, fundacje i inne podmioty wspierające kulturę, pozwala pozyskać dodatkowe pieniądze i zwiększyć ofertę biblioteki o zajęcia, warsztaty, spotkania, spektakle, gości i powiększanie księgozbioru biblioteki i doposażenie w materiały, artykuły plastyczne, sprzęt.

Z myślą o nowych obiektach będzie można pokusić się o większe niż dotychczas środki np. na wyposażenie „warsztatowni” w sprzęty i narzędzia, urządzenie tarasu, używanego w ciepłe dni jako czytelnia letnia, w leżaki czy worki sako, zakup industrialnych sztalugi do wystawiania prac, a być może nawet zakup książkomatu czy wyposażenia placu zabaw dla dzieci, co wymaga odważniejszego aplikowania o dotacje i darowizny.

Takie próby zostały już podjęte w postaci napisania kilku wniosków. Wspomnę tu chociażby o udziale w konkursie „Sportowo, kulturalnie, lokalnie”, organizowanym przez Fundację Lotto im. Haliny Konopackiej z pomysłem polegającym na wyposażeniu ogrodu w nowo budowanej bibliotece instrumentami muzycznymi, stanowiącymi sensoryczny plac zabaw dla dzieci. I choć próba ta zakończyła się niepowodzeniem, wcale nie oznacza to, że nie zostanie podjęta ponownie. Fakt, że spośród setek projektów, projekt klembowskiej biblioteki został dostrzeżony, zakwalifikowany do drugiego etapu w konkursie i poddany głosowaniu, gdzie zyskał ponad 35 tys. głosów, tylko utwierdza mnie w przekonaniu, że był dobry, wartościowy i pożądany przez mieszkańców.

Cel 6 – Utworzenie stałej oferty programowej np. w postaci np. DKK czy Uniwersytetu Dziecięcego.

Pomysłem, który od dawna chciałam zrealizować w klembowskiej bibliotece, sprawdzonym w wielu bibliotekach funkcjonujących w Polsce, jest założenie w Dyskusyjnego Klubu Książki, dedykowanego dorosłym czytelnikom. Organizacja koła polegałaby na zebraniu grupy czytelniczej, skupiającej ludzi w różnym wieku, którzy lubią czytać i chcą się spotykać, aby porozmawiać o książkach. Spotkania klubu mogłyby być wspaniałą okazją do poznania nowych ludzi o podobnych zainteresowaniach, sposobem na spędzanie wolnego czasu, a także dałyby uczestnikom możliwość poznania nowych autorów i książek. Biblioteka mogłaby też, raz na jakiś czas, w miarę pozyskania środków zewnętrznych, organizować klubowiczom spotkania z ulubionymi pisarzami.

Drugim pomysłem, który uważam za niezwykle wartościowy, jest utworzenie w bibliotece Uniwersytetu Dziecięcego. Po zajęciach, które miały miejsce w bibliotece, dotyczących przyrody, kosmosu, historii sztuki, jestem przekonana, że pomysł ten na pewno się sprawdzi. Zakłada on regularne spotkania dzieci i młodszej młodzieży, np. w dwie soboty w miesiącu, z ciekawymi ludźmi: podróżnikami, ekspertami, naukowcami, wizualizowany licznymi prezentacjami multimedialnymi, pokazami slajdów a także doświadczeniami naukowymi, wsparte mądrymi książkami, znajdującymi się w naszej bibliotece, podczas których dzieci bawią się i uczą.

Cel 7 – Zwiększenie zatrudnienia i podniesienie kompetencji kadry bibliotecznej.

Chyba nikogo nie trzeba przekonywać, że dobrze wykształcona kadra w odpowiedniej ilości służy zarówno bibliotece, jak również jej użytkownikom i całej społeczności lokalnej. Nowa, większa biblioteka będzie wymagała zwiększenia zatrudnienia o min. 2 osoby. Pierwsza na etacie bibliotekarza z umiejętnościami związanymi z prowadzeniem zajęć kulturalnych i edukacyjnych, druga to osoba sprzątająca. Ponadto wszystkie osoby zatrudnione w bibliotece są zobowiązane do stałego podnoszenia swoich kompetencji, poprzez uczestniczenie w szkoleniach, kursach, podpatrywanie dobrych praktyk w innych bibliotekach. Rezultatem tego celu będzie rozszerzenie

i udoskonalenie jakości usług bibliotecznych, podniesienie standardów dotychczas oferowanych usług oraz zwiększenie poziomu zadowolenia użytkowników.

Podsumowanie

Plan rozwoju zakłada przede wszystkim wykorzystanie potencjału nowego budynku i lokalu, które w połączeniu z wykwalifikowaną kadrą, gotową na nowe doświadczenia i współpracę z innymi, staną się atrakcyjnymi miejscami na mapie gminy Klembów, otwartymi na ludzi i ich pasje.

Chciałabym, aby Gminna Biblioteka Publiczna w Klembowie była instytucją dynamiczną, przyciągającą atrakcyjnym wyglądem, nowoczesnym wyposażeniem, bogatym księgozbiorem, ciekawymi wydarzeniami, współpracującą z innymi na rzecz lokalnej społeczności, aktywnie aplikującą o środki zewnętrzne, obecną, rozpoznawalną i docenianą w środowisku lokalnym i w sieci bibliotek powiatu i kraju.

Agnieszka Adamska

